

Foglalja össze az alábbi szöveget – a megadott irányítási szempontok alapján – idegen nyelven, **kb. fele terjedelemben** úgy, hogy **összefüggő szöveget** hozzon létre!

Ön egy nemzetközi gyermekmentő szolgálat munkatársaként időnként azt a feladatot kapja, hogy a különböző országokban élő gyermekek sorsával foglalkozó ismertetőket, tanulmányok legfőbb információit foglalja össze idegen nyelven.

Fellépés a gyermekmunka ellen

Akár két év börtönre is számíthat ezentúl Indiában az a munkaadó, aki 14 év alatti gyereket dolgoztat háztartási, éttermi alkalmazottként, utcai árusként. A világ egyik legdinamikusabban fejlődő országában súlyos gond a gyermekmunka. Az 1 milliárd lakosú Indiában dolgozik ugyanis a világon a legtöbb gyermek: 12,6 milliót tartanak nyilván, egyes becslések azonban 60-115 millió közé teszik számukat. Azonban a gyermekmunka ellen folytatott harc kilátástalan, a gyermekmunka számos indiai család számára szinte az egyetlen bevételi forrás.

Csakhogya a gyermekmunka csapda: nem segít kitörni a szegénységből, sőt éppen hogy újratermeli azt. A fejlődő országokban családok százezrei kerülnek olyan eladósodott helyzetbe, hogy gyermekeiket – sokszor már 5-6 évesen – ültetvényekre, gyárakba vagy tehetősebb családok otthonaiba küldik dolgozni. A megnőtt munkaerő-kínálat azonban lenyomja a béreket, és továbbra is arra kényszeríti a szülőket, hogy a gyerekeket iskola helyett munkába adják.

Az olcsó gyermekmunka a technológiai fejlesztést is gátolja. Szakértők is figyelmeztetnek erre, és számtalan felmérés is ezt támasztja alá. Minden újítás, mely kíméli a munkavállalót, anyagi ráfordítást igényel a vállalat részéről. A munkaadónak azonban nem éri meg a gépesítés, a kevésbé munkaigényes eljárásokba való befektetés.

A gyermekmunkások 70 százaléka a mezőgazdaságban dolgozik, jóval kiszolgáltatottabb körülmények között, mint az iparban. Elsősorban India, Pakisztán és Nepál azok az élenjáró országok, ahol százezrével robotolnak a gyerekek a teaültetvényeken. A farmokon a gyerekek gyakran védőfelszerelés, maszk és kesztyű nélkül dolgoznak vegyszerek és gépek között. Néhány ázsiai és latin-amerikai országban például arra használják a gyermekmunkást, hogy zászlókkal jelezze a permetező repülőgépeknek a befújandó területet.

A fejlődő világ kis-és közepes vállalatai is szívesen alkalmaznak kiskorúakat. Sokszor az olcsóbb, védtelenebb, engedelmesebb és könnyebben elbocsátható munkaerő jelenti az ilyen cégek versenyképességét. Sok fejlődő ország vezetője tisztában van a helyzettel, de ragaszkodik az olcsó munkaerőhöz. Így ezekben az országokban szinte lehetetlen átfogó szabályozást bevezetni.

HVG

1. Milyen súlyos társadalmi gond nyomasztja Indiát?
2. Miért hat ellentmondásosan a munkaerő piacra a gyermekmunka?
3. Hogyan befolyásolja a technológiai újítások bevezetését a gyermekmunka?
4. Mi jellemzi a mezőgazdaságban dolgozó gyermekmunkások munkakörülményeit?
5. Mi motiválja a kis- és közepes vállalatokat gyermekmunkások foglalkoztatására?

Fordítsa le az alábbi szöveget magyar nyelvre!

HISTORIE ZUBNÍ PASTY

Počátky vzniku spadají již do období 5000 - 3000 let př. n. l. Staří Egyptané používali prášek z popelu, ze skořápek vajec a myrty smíchaný dohromady. K čištění používali prsty. To samozřejmě nemělo velký účinek a proto lidé tehdy často nosili magický náhrdelník, který je měl ochraňovat před nemocemi dutiny ústní. Náhrdelník vyráběli z různých bobulí a jiných přírodnin, které našli v trusu lesních zvířat, což mělo za následek pouze to, že dotyčný byl cítit na metry daleko. Pokud nějakého Egyptana nebo Babylónana bolely zuby hodně, nezbývalo mu nic jiného než zahájit nákladnou léčbu, která obsahovala výplachy úst želví krví a potírání dásní popelem ze starých koček. Peršané v 1. století n. l. sestavili čistící směs ze sušených živočichů, bylin, medu a minerálů. Směs posilující zuby obsahovala zelené listy, kadidlo, med a prášek z křemene. V Anglii byla směs na čištění zubů dostupná už kolem roku 1000 v keramických miskách a to nejen jako prášek, ale také jako zubní pasta. Největší boháči používali dokonce i kartáček. Teprve v 18. století začala spousta vědců, lékařů a chemiků bádát po lepším způsobu čištění zubů. Tak vznikaly pasty obsahující například cihelný nebo porcelánový prach. První zubní čistící prostředek s glycerinem byl dostupný v Británii koncem 18. století. Postupně se začal přidávat do zubní pasty boraxový prášek kvůli svému pěnivému účinku a stroncium pro posílení zubů a snížení jejich citlivosti. První pasty podobné alespoň trochu těm našim dnešním se začaly prodávat ve sklenicích kolem roku 1850.

www.dentalnihygienia.wz.cz

3. Íráskészség

Maximális pontszám: 20

Írja le gondolatait idegen nyelven az **egyik témáról** úgy, hogy **minden irányítási szempont**ra térjen ki!

(Az irányítási szempontok sorrendjét nem kell betartania.) Fontos, hogy **összefüggő szöveget** hozzon létre.

Levél esetén tartsa be annak **formai előírásait** (dátum, megszólítás, üdvözlő formula, aláírás)!

Terjedelem: **22-25 sor**

Kérjük, hogy a feladat megoldása során – a titkos adatkezelés érdekében – ne használja saját adatait!

I.

Külföldi barátja levelében megdicséri Önt a nyelvtudásáért, és mindjárt el is panasolja, hogy neki bizony kínszenvedés a nyelvtanulás. Képtelen bemagolni a szavakat, a nyelvtanról nem is beszélve.

Válaszlevelében

- a) reagáljon a dicséretre;
- b) utaljon barátja önkritikus megjegyzésére;
- c) bíztassa barátját, hogy ne adja fel a dolgot;
- d) adjon néhány konkrét tippet vagy tanácsot, amelyek Önnél beváltak a nyelvtanulás során;
- e) hívja fel figyelmét a valódi (vagyis nem tanórai) kommunikáció jelentőségére a nyelvtanulásban (levelezés, internetes csevegés, stb.).

Vagy:

II.

Külföldi barátja képeslapot küldött Önnek egy távoli országból, ahol szabadságát töltötte. Kérdezi, Önnek mik a nyári tervei.

Válaszlevelében

- a) köszönje meg a képeslapot, és kérjen részletesebb úti beszámolót, esetleg fényképeket is;
- b) barátja kérdésére reagálva írja le, hogy a nyári program egyelőre bizonytalan, mert Ön és partnere egészen ellentétes módon képzelik el a közös utazást;
- c) fogalmazza meg, Ön milyen nyaralást szeretne (úti cél, jármű, szállás, szabadidős programok, stb.);
- d) ismertesse partnere – alapvetően különböző – elképzeléseit;
- e) írja le, (Ön) mindenképpen ragaszkodik-e eredeti elképzeléséhez, vagy belemegy majd valamilyen kompromisszumba, és miért.

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd annak alapján válaszoljon **magyarul** a kérdésekre!

Krteček míří do vesmíru jako maskot na poslední misi raketoplánu

Druhým českým kosmonautem po Vladimíru Remkovi se stane Krteček. Legenda českého animovaného filmu z pera kreslíře Zdeňka Milera poletí do vesmíru jako maskot astronauta Andrewa Feustela při posledním letu raketoplánu Endeavour. Feustel sám má vazby na Česko, jeho manželka má zčásti český původ.

Na poslední let se Endeavour má vydat v noci z 19. na 20. dubna 2011. Bude to předposlední let v programu raketoplánů vůbec, po něm poletí už jen Atlantis. „To, že za maskota vybrali Krtka, je samozřejmě obrovská propagace České republiky, ale hlavní aspekt vidím v přitahování zájmu dětí a mládeže. Proto máme například profil na Facebooku. Doufám, že se zájem o let Krtka změnil časem v zájem o přírodní vědy. Bylo by to velmi zapotřebí,“ podotkl šéf Akademie věd Jiří Drahoš. O výběru nového českého „astronauta“ informovala přední média včetně agentury Associated Press či listu Wall Street Journal. Za účelem propagace letu Krtečka do vesmíru vznikly webové stránky Dokosmuskrtkem.cz. Připomínají mimo jiné autorský animovaný film Krtka a raketa, v němž se hlavní hrdina vydal do kosmu už v roce 1965. Krtečkův patron astronaut Feustel poslal do Česka videozdravici. „Stejně, jako je Krtka po tolik desetiletí spojen s Českou republikou, skrze astronauty Remka, Lovella, Cernana a Blahu je Česká republika propojena s kosmickými lety. Jakmile se Krtka dostane na oběžnou dráhu, připojí se k těmto vesmírným cestovatelům,“ řekl. „Doufáme, že s Krtkovou pomocí bude naše mise inspirací pro mládež i dospělé, aby vynikali ve studiu předmětů, které jsou klíčové pro budoucí objevování vesmíru,“ vyzdvihl Feustel význam pro popularizaci kosmonautiky. Po odvysílání zdravice se kolem ostrahy protáhl do místnosti plyšový, metr a půl vysoký Krtka a potřásl pravicí americkému velvyslanci Normanu Eisenovi, který nad akcí převzal záštitu. Skutečný Krteček-astronaut bude 19 centimetrů vysoký. Krtečkovu misi doprovází popularizační program, který zavítá kromě Prahy do Karlových Varů, Pardubic a Brna. Nabídne tematické bloky pro základní školy, střední školy i veřejnost.

Američané zkusili dodaného Krtečka zapálit

Členové posádky si na palubu mohou vzít 20 osobních věcí s celkovou hmotností necelých 700 gramů. Výbava se musí vejít do krabice veliké jako tlustší brožovaná kniha. Krteček tedy musel být co nejlehčí. A navíc nehořlavý, což Američané zvláště otestovali. „Krtka je vyroben z mikroveluru. To je laicky řečeno málo chlupatý plyš, který má délku vlasu kolem jednoho milimetru. Na výšivku jsou použity standardní silonové nitě. Vycpávka je z materiálu, který najdete jako výplň například v bundách nebo spacích pytlech,“ uvedl Blahoslav Dobeš, obchodní ředitel družstva Moravská ústředna Brno, které postavičku vyrobilo. Feustel s sebou při svém minulém letu vzal v raketoplánu Atlantis českou vlajku a Nerudovy Písně kosmické. Do Česka pak slavnou sbírku v srpnu 2009 osobně přivezl a věnoval je Astronomickému ústavu AV. Nerudovy básně dokonce zazněly v anglickém překladu na palubě raketoplánu. „Po tři dny, kdy jsme čekali ve vesmíru, až nám počasí umožní vrátit se na Zem, jsme relaxovali. A před jednou siestou jsem přečetl kolegům anglický překlad (úryvku ze sbírky) 'Jsou-li tam žáby taky', což je uspal,“ vtipkoval Feustel, když s knihou přijel do Česka. Na lidského astronauta, o němž před časem hovořil ministr úřednické vlády Jan Kohout jako o formě možného revanže za zrušení radaru v Brdech, Česko ale musí čekat dál.

Letu bude velet manžel postřelené kongresmanky

Raketoplán Endeavour vynese ke stanici ISS alfa-magnetický spektrometr - detektor pro studium kosmického záření, hledání antihmoty a detekci částic temné hmoty. Vyvinuli ho v Evropském středisku jaderného výzkumu CERN. Velitelem mise bude Mark Kelly, manžel americké kongresmanky Gabriely Giffordsové, která se zotavuje poté, co ji počátkem ledna vážně zranil vraždící střelec. Kongresmance museli dočasně odejmout část lebky a NASA nějaký čas zvažovala, zda vůbec Kellyho kvůli „rodinným důvodům“ do kosmu lze poslat. Feustel dorazí po misi do Česka a přiveze i Krtečka. Malého nehořlavého astronauta tak Češi uvidí na vlastní oči.

Zpravy.idnes.cz – 22.3.2011

Kérdések:

1. Mikor és hogyan repül a Kisvakond az űrbe? (4 pont)
2. Mit remél Feustel a Kisvakondtól? (2 pont)
3. Milyen alapanyagból készült, és milyen kritériumnak kellett megfelelnie? (5 pont)
4. Mit vitt magával Feustel legutóbb az űrbe, és mit tett vele? (5 pont)
5. Mit visz magával az Endeavour az űrállomásra, és milyen célból? (4 pont)
6. Ki lesz a misszió parancsnoka, és miért volt kérdés hogy őt küldik-e? (5 pont)

